

Seminár

„Energia pre obce a mestá“

Odborný garant: Slovenská inovačná a energetická agentúra

Jún 2010

Nové legislatívne predpisy samospráv s prehľadom

Dr. Ing. Kvetoslava Šoltésová, CSc.

Slovenská inovačná a energetická agentúra

OBSAH

I Úvod

II Legislatívne predpisy v oblasti energetickej efektívnosti

Prehľad

Zákon č. 17/2007 Z. z. o pravidelnej kontrole kotlov, vykurovacích sústav a klimatizačných systémov

Zákon č. 476/2008 Z. z. o efektívnosti pri používaní energie (zákon o energetickej efektívnosti)

III Záver

Úvod

Základné pojmy

Energetická efektívnosť

efektívne využívanie energetických surovín a médií pri výrobe (premene), prenose, distribúcii a spotrebe energie

Energetická náročnosť

spotreba energie na vyrobenú jednotku pre danú technológiu alebo spotreba energie na poskytnutú službu

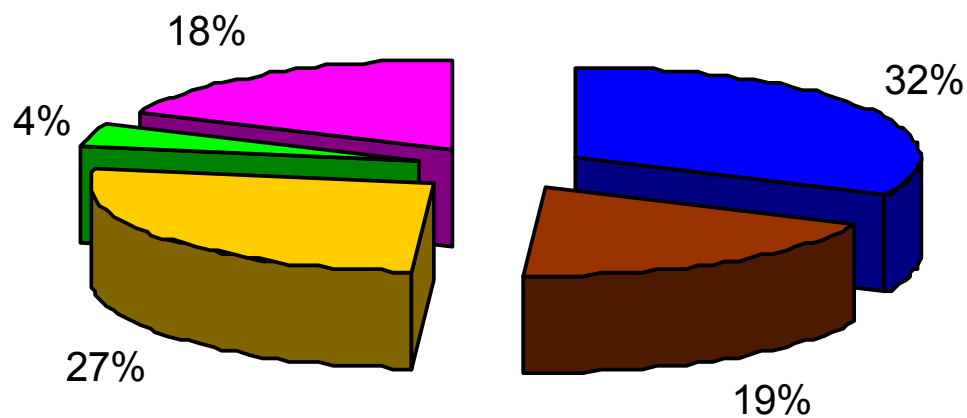
Energetická účinnosť

pomer medzi súčtom energetických výstupov a súčtom energetických vstupov procesu

Úvod

Konečná energetická spotreba SR podľa sektorov

■ Priemysel a stavebníctvo

■ Doprava

■ Domácnosti

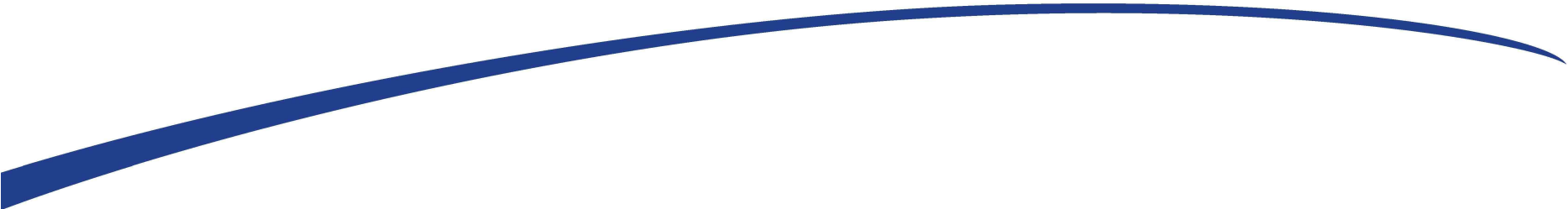
■ Pôdohospodárstvo

■ Obchod a služby

Úvod

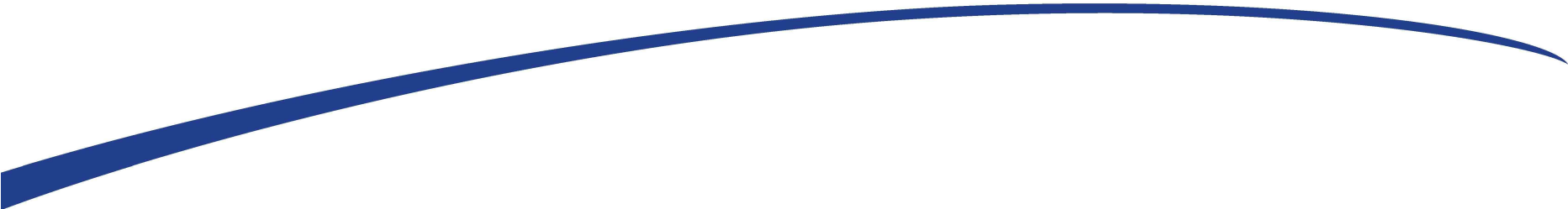
Strategické dokumenty EÚ v oblasti energetickej efektívnosti

- 1998 správa Európskej komisie „Energetická efektívnosť v európskom spoločenstve – námety pre stratégiu hospodárneho využívania energie“
zelená kniha „Európska stratégia bezpečnosti zásobovania energiou“.
program SAVE II (1998 – 2000)
- 2000 akčný plán energetickej efektívnosti
- 2001 správa Európskej komisie o priebehu prvej fázy „Európskeho programu klimatických zmien“
-

Úvod

Strategické dokumenty EÚ v oblasti energetickej efektívnosti

- 2003 program Inteligentná energia pre Európu (2003 – 2006)
  - 2005 zelená kniha „Energetická efektívnosť alebo menej je viac“
  - rámcový program pre konkurencieschopnosť a inovácie (2007 – 2013)
-

Úvod

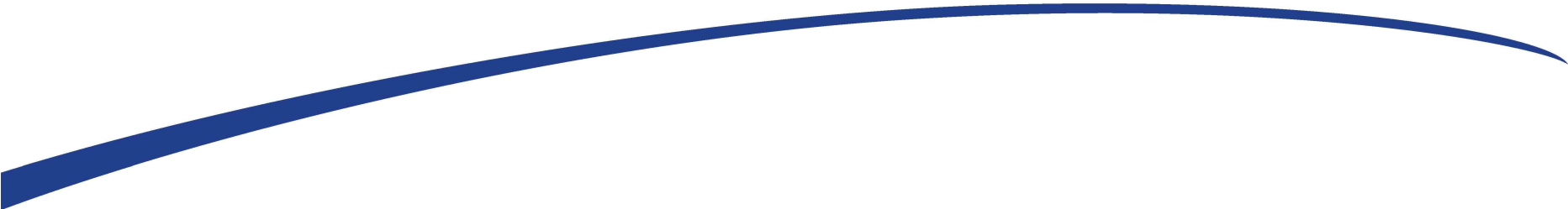
Smernice EÚ v oblasti energetickej efektívnosti

- 2002** smernica 2002/91/ES o energetickej hospodárnosti budov,
  - 2004 smernica 2004/8/ES o podpore kogenerácie založenej na dopyte po využiteľnom teple na vnútornom trhu s elektrinou,
  - 2005 smernica 2005/32/ES o ekodizajne,
  - 2006** smernica 2006/32/ES o energetickej účinnosti konečného využitia energie a o energetických službách
  - 2009 smernica 2009/125/ES o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek energetickeho významných výrobkov
-

Úvod

Strategické a programové dokumenty SR v oblasti energetickej efektívnosti

2002	Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja Slovenskej republiky
2006	Energetická politika SR
2007	Koncepcie energetickej efektívnosti SR Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2008-2010
2008	Stratégia energetickej bezpečnosti SR
-

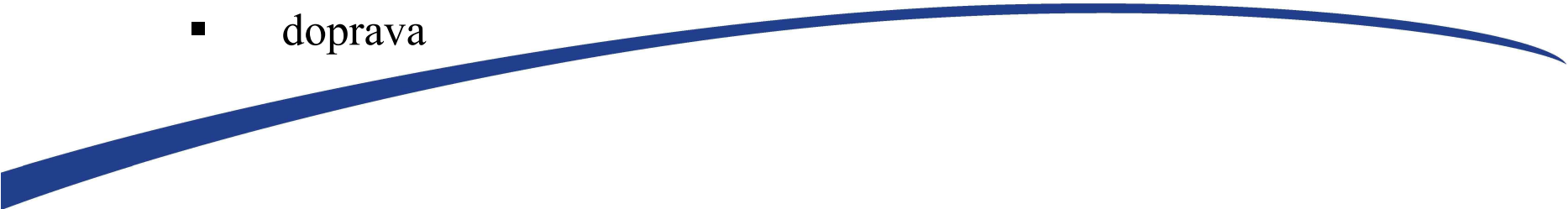
Úvod

Akčný plán energetickej efektívnosti na roky 2008-2010

cieľ :

- úspory vo výške 3% konečnej energetickej spotreby t. j. **12 405 TJ** (do konca roku 2010)

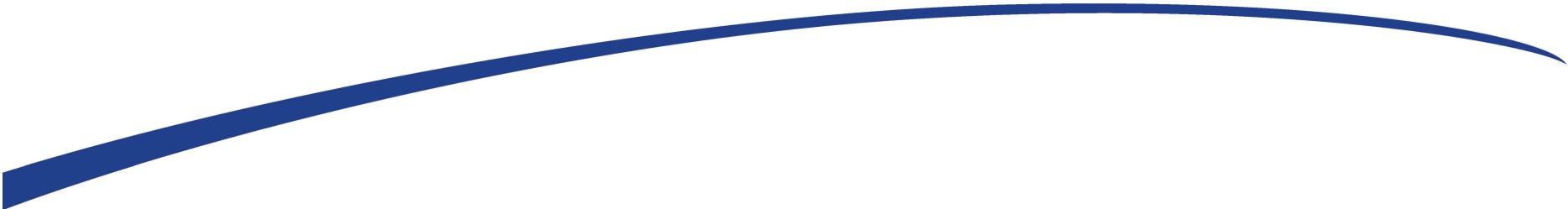
opatrenia:

- **horizontálne opatrenia,**
  - **budovy,**
  - **spotrebiče,**
  - **verejný sektor,**
  - **priemysel a poľnohospodárstvo,**
  - **doprava**
-

Legislatívne predpisy - prehľad

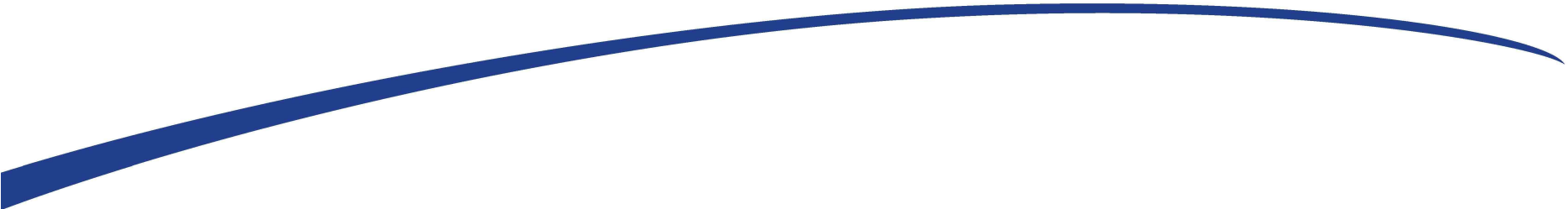
Je energetická efektívnosť pre obce a mestá povinná?

- ✓ zákon č. **555/2005 Z. z.** o energetickej hospodárnosti budov
    - povinnosť certifikácie budov pre vlastné resp. spravované zariadenia (najmä nové a obnovované budovy)

  - ✓ zákon č. **17/2007 Z. z.** o pravidelnej kontrole kotlov, vykurovacích sústav a klimatizačných systémov
    - povinnosť pravidelnej kontroly kotlov, vykurovacích sústav a klimatizačných systémov pre vlastné resp. spravované zariadenia,
-

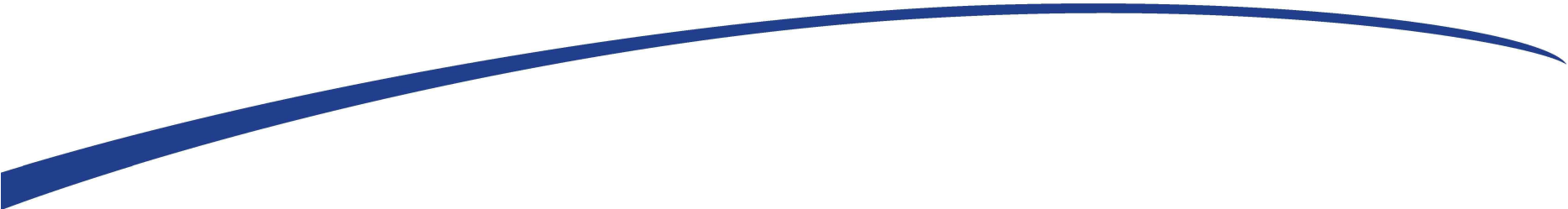
Legislatívne predpisy - prehľad

Je energetická efektívnosť pre obce a mestá povinná?

- ✓ zákon č. 476/2008 Z. z. o efektívnosti pri používaní energie (**zákon o energetickej efektívnosti**) a o zmene a doplnení zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č.17/2007 Z. z.
    - povinnosti v súvislosti s premenou, distribúciou a **spotrebou energie**,
    - povinnosti poskytovať informácie prevádzkovateľovi monitorovacieho systému
-

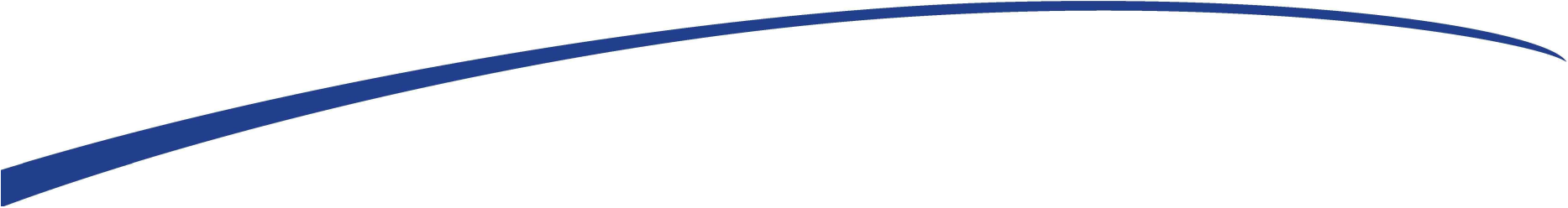

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
**Prečo sa kontrolujú kotly, vykurovacie sústavy
a klimatizačné systémy?**

- ✓ úspora paliva a prevádzkových nákladov
    - pravidelná kontrola a údržba kotlov (klimatizačných systémov) prispeje k optimálnej prevádzke týchto zariadení, čím je možné znížiť spotrebu paliva a teda aj náklady na palivo a prispieť k ochrane životného prostredia,

  - ✓ už dnes je možné ovplyvniť zajtrajšie náklady na energie
    - vždy, keď sa uvažuje o náhrade kotla, je vhodné zhodnotiť aj celý vykurovací systém, aby bola nová investícia skutočne efektívna
-

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ... Aké kotly sa kontrolujú?

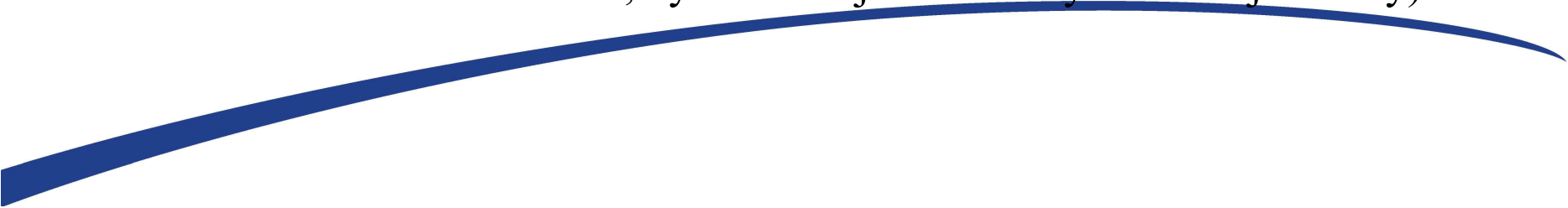
- ✓ **kotly v nevýrobných budovách** (napr. školy, nemocnice, administratívne budovy, bytové domy, rodinné domy ...):
    - menovitý výkon kotla: - 20 kW a viac,
    - palivo:
      - fosílna tuhá palivo,
      - fosílna tekuté palivo (t.j. kvapalné / plynné),
      - biomasa,
      - bioplyn
    - využitie kotla:
      - vykurovanie priestorov,
      - príprava teplej (úžitkovej) vody
-

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Aké kotly sa kontrolujú?

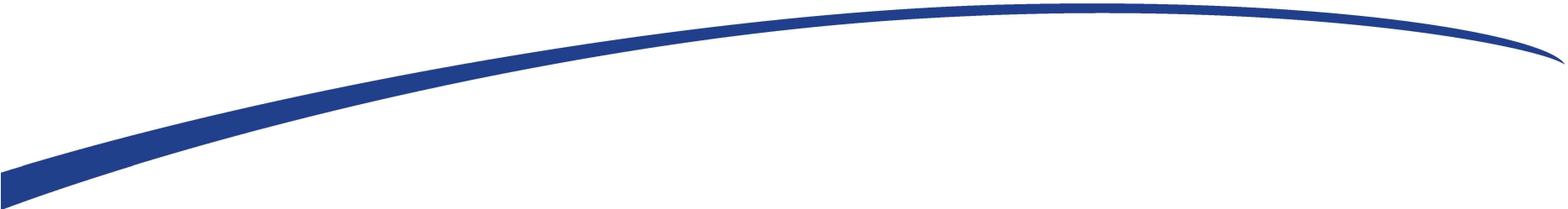
- ✓ ak je predmetom pravidelnej kontroly kotlov **kotol starší ako 15 rokov**, vykoná sa spolu s pravidelnou kontrolou kotla aj **individuálna špeciálna kontrola vykurovacej sústavy** podľa všeobecne záväzného právneho predpisu

Poznámka:

- povinne sa samostatná kontrola vykurovacej sústavy podľa tohto zákona nevykonáva (v praxi sa určí sa interval kontroly pre kotol podľa prílohy č. 1 zákona a ak je v čase výkonu kontroly tento kotol starší ako 15 rokov, vykoná sa aj kontrola vykurovacej sústavy)
-

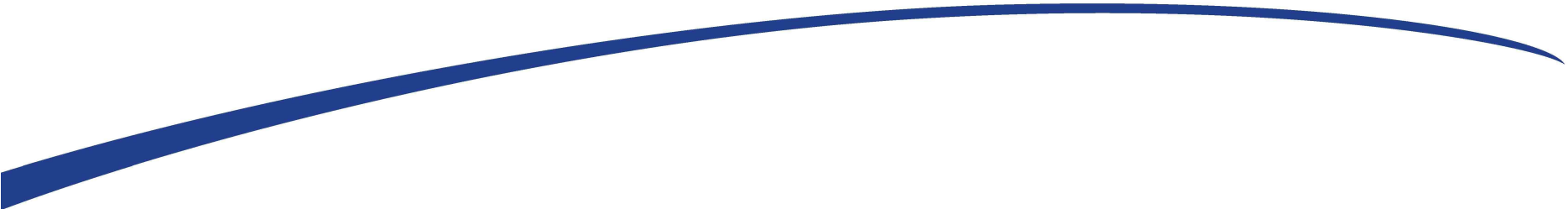

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Aké kotly sa nekontrolujú?

- ✓ kotly umiestnené vo výrobných budovách a v nevýrobných budovách, na ktorých sa pravidelne zabezpečuje overenie hospodárnosti prevádzky sústavy tepelných zariadení po odberné miesta
(§ 25 ods. 2 písm. c) zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike)
  - ✓ kotly, určené na vykurovanie priestorov a prípravu teplej vody v budovách podľa osobitného predpisu
(§ 2 ods. 2 zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov)
-

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Aké iné zariadenia sa kontrolujú?

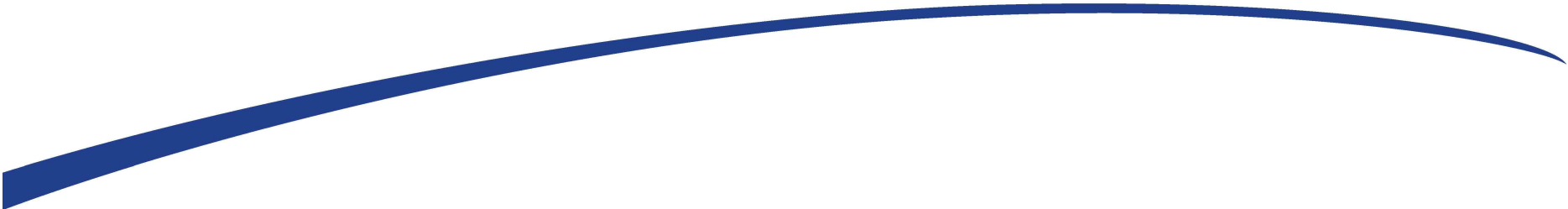
- ✓ klimatizačné systémy v nevýrobných budovách, s menovitým výkonom 12 kW a viac
(definícia klimatizačných systémov podľa § 4 ods. 6 zákona č.555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov)
-

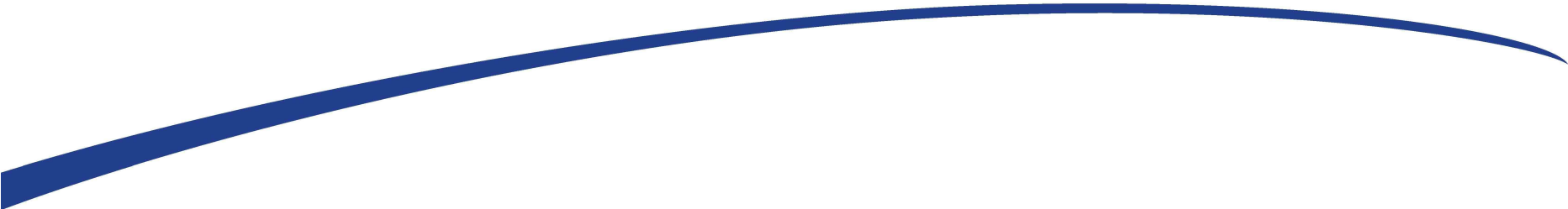
Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...

Ako sa postupuje pri kontrole kotlov (klimatizačných systémov)?

- ✓ pravidelnú kontrolu kotlov, vykurovacích sústav a klimatizačných systémov **zabezpečuje vlastník budovy** (zmluvou o správe je možné povinnosť previesť na správcu budovy alebo správcu zariadenia),
  - ✓ vlastník budovy si objedná kontrolu zariadenia u oprávnenej osoby,
  - ✓ pred vykonaním kontroly musí byť zariadenie prevádzkyschopné a spĺňať podmienky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (*zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci*),
  - ✓ požiadavky na prípravu zariadenia na vykonanie kontroly oprávnená osoba písomne oznámi vlastníkovi budovy alebo správcovi budovy najmenej desať pracovných dní pred termínom vykonania kontroly.
-

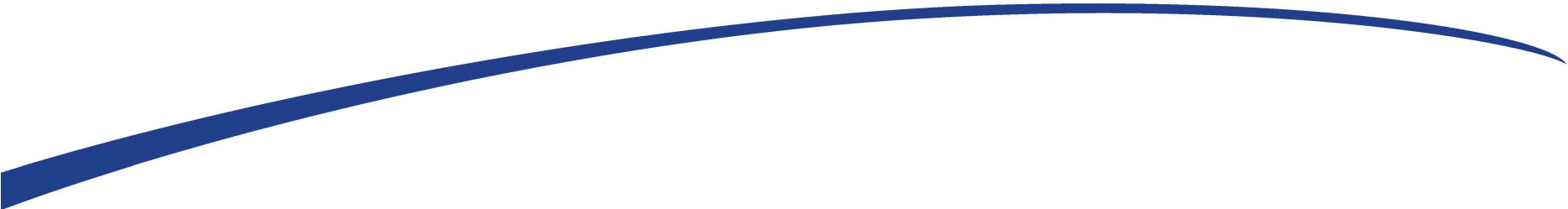
Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Ako sa postupuje pri kontrole kotlov
(klimatizačných systémov)?

- ✓ Z kontroly vyhotoví oprávnená osoba správu, ktorá obsahuje:
    - identifikačné údaje výrobcu zariadenia,
    - typ zariadenia a rok jeho výroby,
    - menovitý výkon zariadenia pre každý druh používanej energie,
    - druh a charakteristiku používanej energie,
    - postup výkonu kontroly,
    - použité výpočty,
    - **výsledky kontroly s návrhom odporučení !!!**
    - identifikačné údaje a podpis oprávnenej osoby.
-

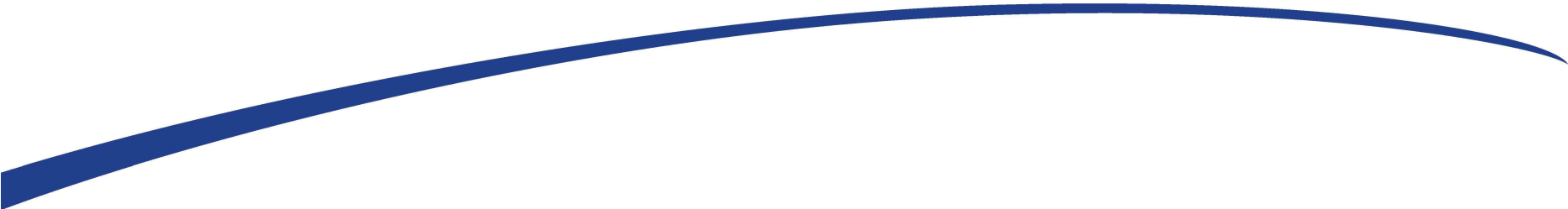
Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...

Má vlastník budovy (správca) ešte aj iné povinnosti?

- ✓ vlastník uchováva správu z kontroly tri roky po vykonaní nasledujúcej pravidelnej kontroly,
  - ✓ vlastník pri predaji budovy odovzdá správu z poslednej kontroly novému vlastníkovi,
  - ✓ vlastník pri prenájme budovy alebo zariadenia odovzdá osvedčenú kópiu správy z poslednej kontroly nájomcovi
-

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Kto (čo) je oprávnená osoba?

- ✓ činnosť **oprávnenej osoby** je podnikanie v oblasti pravidelnej kontroly kotlov a vykurovacích sústav a pravidelnej kontroly klimatizačných systémov podľa osobitného predpisu (**zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní - živnostenský zákon**),
  - ✓ osobitnou podmienkou je osvedčenie,
  - ✓ osvedčenie vydá príspevková organizácia MH SR právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi na základe žiadosti,
  - ✓ podmienkou na vydanie osvedčenia je **odborne spôsobilá osoba**,
-

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...

Je ešte čas na zabezpečenie kontroly kotlov?

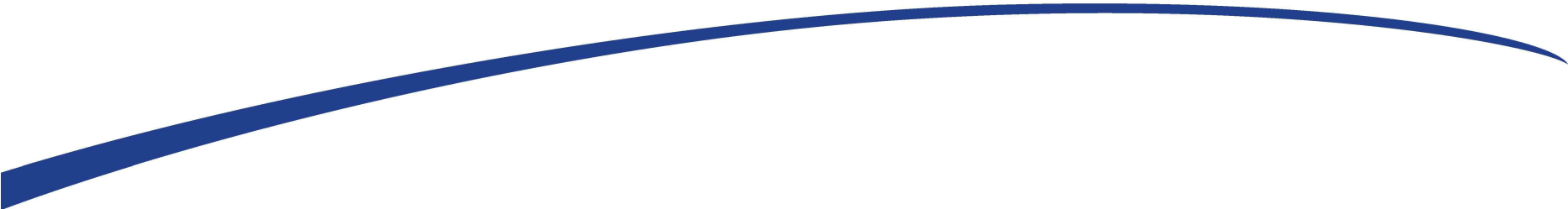
menovitý výkon kotla [kW]	palivo	interval pravidelnej kontroly [rok]	
		rodinné domy a bytové domy	iné budovy
<20 – 30)	fosílné tuhé a tekuté palivo okrem zemného plynu	10	7
	zemný plyn	15 (do 31.12.2022)	12 (do 31.12.2019)
	biomasa, bioplyn	15	15
<30 – 100)	fosílné tuhé a tekuté palivo okrem zemného plynu	4	4
	zemný plyn	6	6
	biomasa, bioplyn	10	10
<100 a viac	fosílné tuhé a tekuté palivo okrem zemného plynu	2 (do 31.12.2009)	2 (do 31.12.2009)
	zemný plyn!!!	3 (do 31.12.2010)	3 (do 31.12.2010)
	biomasa, bioplyn	6	6

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...

Je ešte čas na zabezpečenie kontroly klimatizačného systému?

menovitý výkon klimatizačného systému [kW]	interval pravidelnej kontroly [rok]
od 12 vrátane do 50	8
od 50 vrátane do 250	6
od 250 vrátane do 1000	4
od 1000 vrátane	2

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Dostane vlastník (správca) pokutu, keď výsledky kontroly budú nepriaznivé?

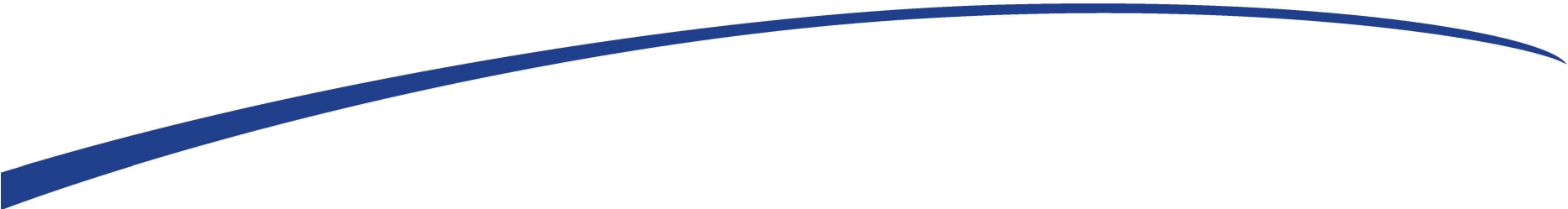
- ✓ výsledky kontroly sú určené výlučne pre vlastníka (správcu) a na ich základe nie je možné uložiť sankcie,
- ✓ pravidelnú kontrolu kotlov možno označiť ako „vynútené“ poradenstvo pre vlastníka (správcu), aby mal k dispozícii odborné rady na účel zlepšenia prevádzky kontrolovaných zariadení,
- ✓ odporúčania, ktoré oprávnená osoba v správe z kontroly uvedie, sú pre vlastníka (správcu) dobrovoľné a nikto ho nenúti ich realizovať

... po kontrole má však vlastník (správca) k dispozícii jeden z nástrojov, ako možno už dnes ovplyvniť zajtrajšie náklady na energie

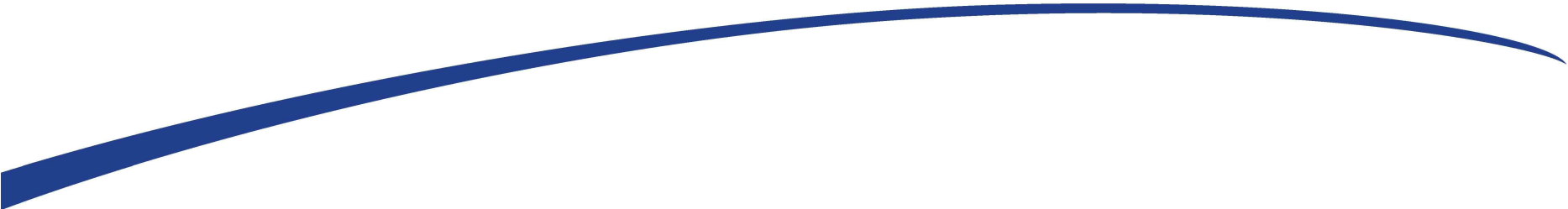
Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Pokuty teda nebudú?

- ✓ Priestupku resp. správneho deliktu sa vlastník budovy dopustí tým, že:
    - nezabezpečí pravidelnú kontrolu zariadení, podrobnosti o rozsahu skúšky, hoci je na to podľa tohto zákona povinný,
    - neodovzdá pri predaji budovy správu z poslednej kontroly novému vlastníkovi,
    - neodovzdá pri prenájme budovy alebo zariadenia osvedčenú kópiu správy z poslednej kontroly nájomcovi
-

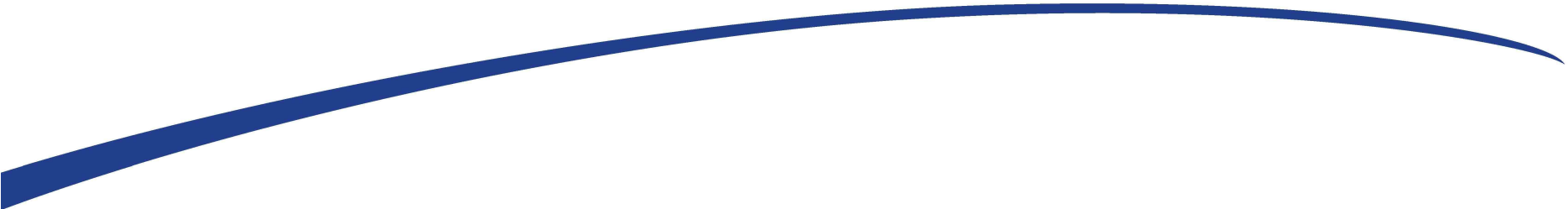

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Kto teda ukladá pokuty?

- ✓ Priestupky a správne delikty podľa § 9 a 10 zákona prejedná obec, v ktorej územnom obvode sa budova nachádza. Ak je obec vlastníkom budovy alebo správcom budovy vo vlastníctve štátu, samosprávneho kraja alebo obce podľa osobitného predpisu, ktorej sa správny delikt týka, prejedná ho Štátna energetická inšpekcia.
  - ✓ Pri ukladaní pokuty podľa § 10 orgán oprávnený na uloženie pokuty prihliada na závažnosť protiprávneho konania, na rozsah následkov, na prípadné opakované porušenie povinností alebo na porušenie viacerých povinností.
-

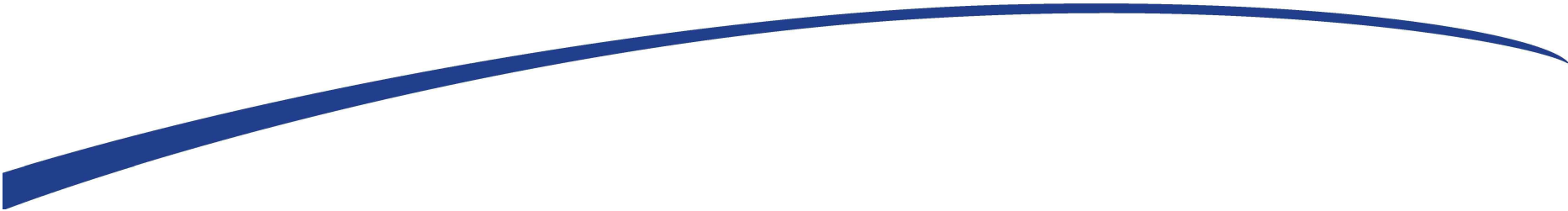

Zákon č. 17/2007 Z. z. – kontrola kotlov ...
Kto teda ukladá pokuty?

- ✓ Pokutu podľa § 10 zákona možno uložiť do dvoch rokov odo dňa, keď sa o spáchaní správneho deliktu orgán oprávnený na uloženie pokuty dozvedel, najneskôr však do štyroch rokov odo dňa, keď bol správny delikt spáchaný.
  - ✓ Pokuta uložená podľa § 10 zákona je splatná do 15 dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená.
  - ✓ **Výnosy z pokút uložených obcou sú príjmom obce.** Výnosy z pokút uložených Štátnou energetickou inšpekciou sú príjmom štátneho rozpočtu.
-

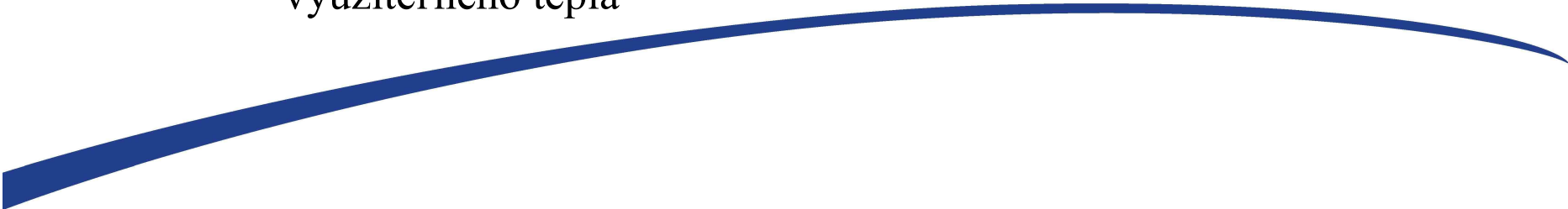

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti Komu je zákon určený?

- ✓ Zákon č. **476/2008 Z. z.** o efektívnosti pri používaní energie a o zmene a doplnení zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č.17/2007 Z. z. **(zákon o energetickej efektívnosti)** stanovuje
    - požiadavky na efektívnosť pri používaní energie (t.j. pri premene, prenose, preprave, distribúcii a spotrebe)
    - povinnosti pri používaní energie (**právnické osoby**, fyzické osoby-podnikatelia, fyzické osoby-domácnosti),
-

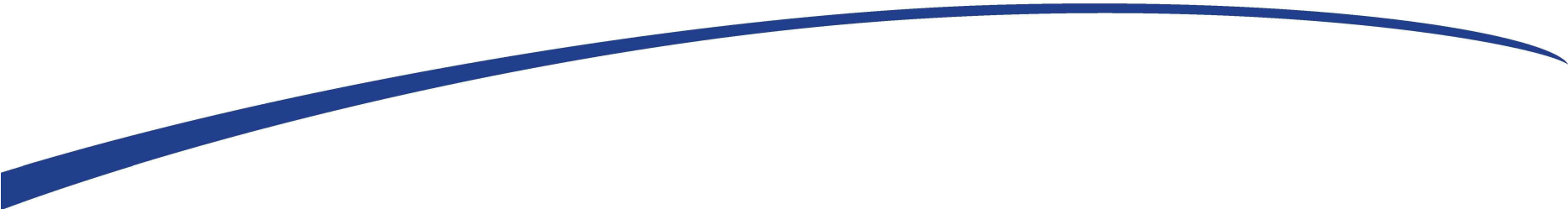

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti
Od 1. januára 2013 efektívna výroba
elektriny a tepla?

- ✓ budovanie nových zariadení na výrobu elektriny a/alebo tepla resp. rekonštrukcia existujúcich zariadení na výrobu elektriny a/alebo tepla - povinnosť zabezpečiť minimálne účinnosť podľa osobitného predpisu,
  - ✓ budovanie nových zariadení na výrobu elektriny resp. rekonštrukcia existujúcich zariadení na výrobu elektriny prostredníctvom
    - spaľovacích motorov s výkonom zdroja 1 MW_e a viac,
    - spaľovacích turbín s výkonom zdroja 2 MW_e a viac,
    - iných tepelných procesov s celkovým výkonom zdroja 10 MW_e a viac,⇒ povinnosť preukázať energetickým auditom možnosť dodávky využiteľného tepla
-

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti
Od 1. januára 2013 efektívna výroba
elektriny a tepla?

- ✓ povinnosť prevádzkovať zariadenia na výrobu elektriny a/alebo minimálne s účinnosťou podľa osobitného predpisu
-

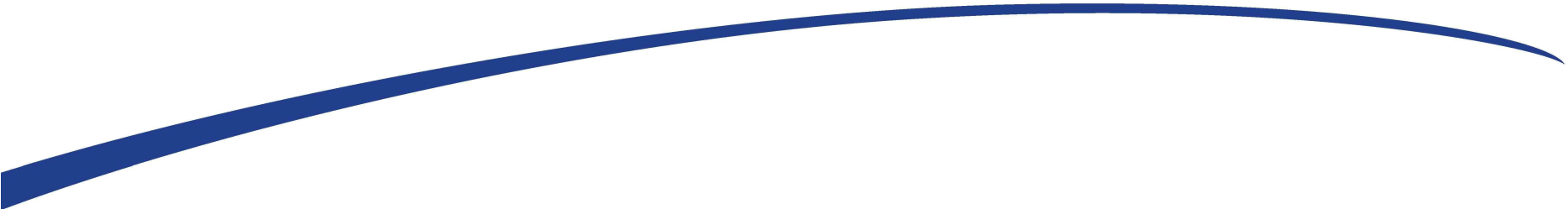

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti
Od 1. januára 2010 „doprava“ energie
na miesto spotreby pod lupou?

- ✓ ročné hodnotenie a zverejnenie výsledkov do 31. marca nasledujúceho roka vykoná
    - prevádzkovateľ prenosovej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej sústavy elektriny,
    - prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ distribučnej siete zemného plynu,
    - prevádzkovateľ potrubí na prepravu pohonných látok alebo prevádzkovateľ potrubí na prepravu ropy,
    - prevádzkovateľ verejného rozvodu tepla,
    - prevádzkovateľ verejných vodovodov a verejných kanalizácií
-

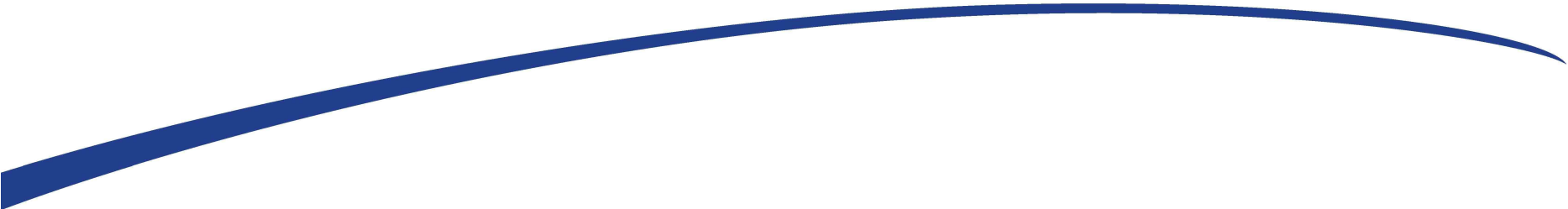

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti
Najneskôr do 31. decembra 2013 opatrenia vo veľkých budovách?

- ✓ **vlastník (resp. správca)** nevýrobnej budovy s úžitkovou plochou nad **1000 m²** (tzv. „veľká budova“) s ústredným teplovodným vykurovaním je povinný
    - udržiavať hydraulicky vyregulovanú vykurovaciu sústavu a rozvody teplej vody,
    - vybaviť sústavu tepelných zariadení slúžiacich na vykurovanie automatickou reguláciou parametrov teplonosnej látky na každom tepelnom spotrebiči,
    - opatriť rozvody tepla a teplej vody vhodnou tepelnou izoláciou.
-

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti
Týkajú sa povinnosti pre veľké budovy aj
verejných budov?

- ✓ Ak je vlastníkom veľkej budovy samosprávny kraj alebo obec, môže požiadať MH SR o odklad splnenia povinnosti podľa § 6 ods. 1, ak preukáže, že pripravuje alebo realizuje projekt opatrení na dosiahnutie efektívnosti pri používaní energie vo väčšom rozsahu, ako ustanovuje tento zákon.
-

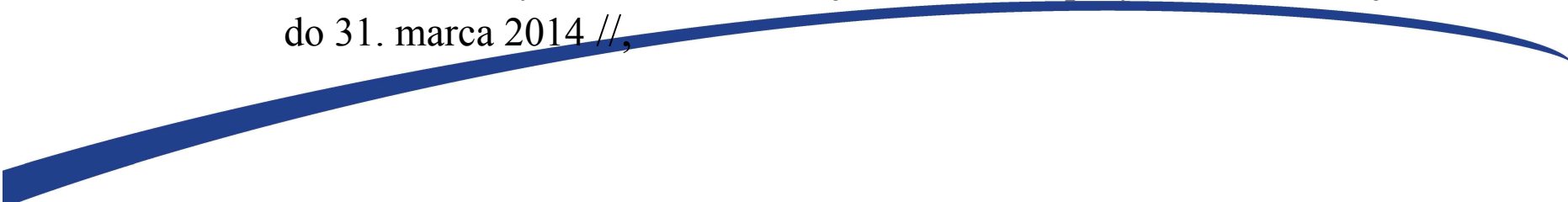
Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti

Čo je energetická služba ?

- ✓ energetická služba – služba na dosiahnutie efektívnosti pri používaní energie a dosiahnutie hmotného prospechu alebo inej výhody pre zmluvné strany
    - spracovanie energetických analýz a energetických auditov,
    - návrh projektu zameraného na efektívnosť pri používaní energie a jeho realizácia,
    - prevádzka a údržba energetických zariadení,
    - monitorovanie a hodnotenie úspor energie,
    - zabezpečenie palív a energie za účelom poskytovania výkonov najmä v oblasti kvality vnútornej klímy v budovách, osvetlenia, prevádzky zariadení spotrebúvajúcich energiu,
    - dodávka energetických zariadení.
-

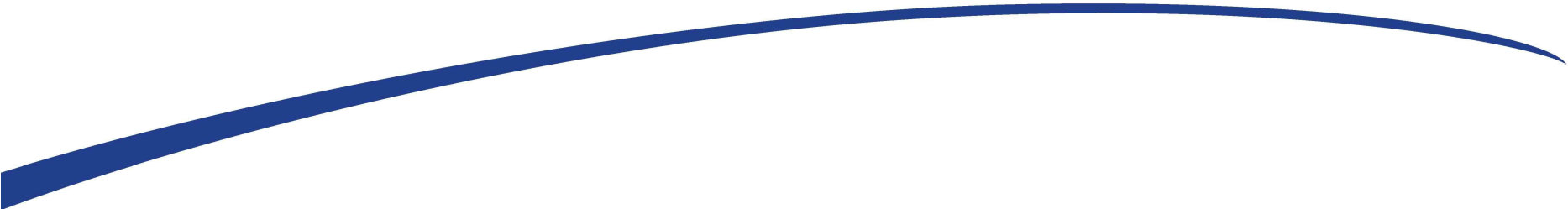

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti Monitorovanie energetickej efektívnosti?

- ✓ Sledovať, vyhodnocovať a každoročne do 31. marca zaslať prevádzkovateľovi monitorovacieho systému údaje o svojej celkovej spotrebe energie za predchádzajúci kalendárny rok sú povinné
    - ústredné orgány štátnej správy a organizácie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti s výnimkou orgánov štátnej správy podľa § 12,
//sledovať a vyhodnocovať od 1. januára 2009, prvý raz zaslať údaje do 31. marca 2010//,
    - obce a vyššie územné celky
// sledovať a vyhodnocovať od 1. januára 2013, prvý raz zaslať údaje do 31. marca 2014 //,
-

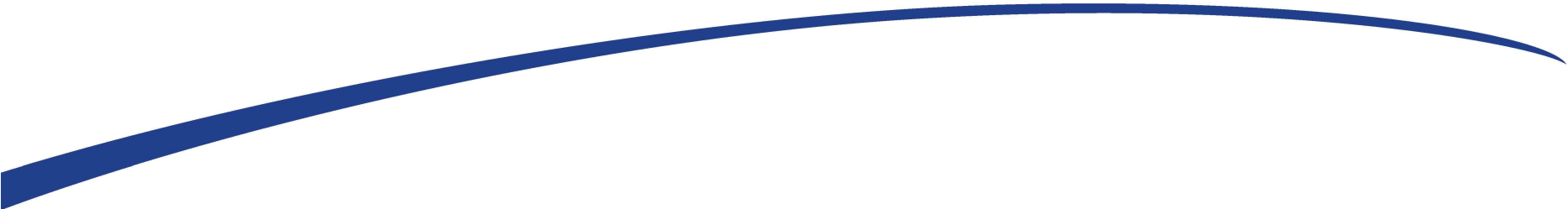

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti Monitorovanie energetickej efektívnosti?

- ✓ povinnosti zo zákona pre Ministerstvo hospodárstva SR
    - vypracovať **konceptiu** efektívnosti pri používaní energie („konceptia“),
    - hodnotiť ciele koncepcie každých päť rokov (prvýkrát do 31. decembra 2012),
    - navrhovať zmeny a doplnenia koncepcie,
-

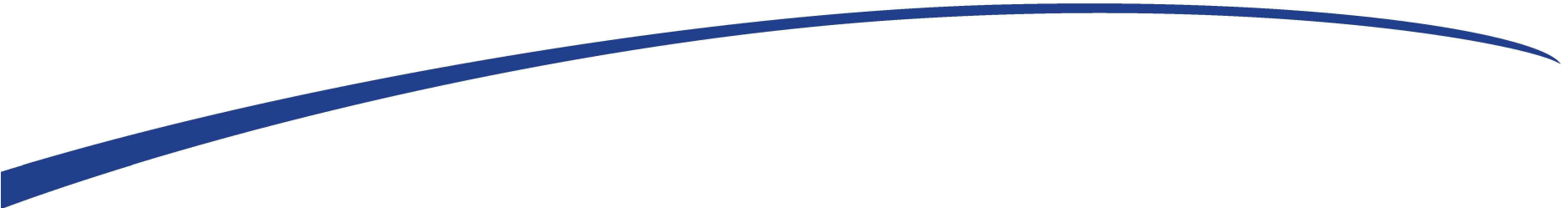

Zákon č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti Monitorovanie energetickej efektívnosti?

- ✓ povinnosti zo zákona pre **Ministerstvo hospodárstva SR**
    - vypracúvať **akčný plán** efektívnosti pri používaní energie („akčný plán“) - cieľ úspor energie v SR, analýza a hodnotenie existujúcich opatrení a návrh nových opatrení na dosiahnutie cieľa úspor energie, ... (prvýkrát do 30. apríla 2011),
    - hodnotiť plnenie akčného plánu raz ročne ,
  - ✓ povinnosti pre **VÚC**
    - spolupracovať pri vypracovaní a hodnotení akčného plánu.
-

Záver

- ✓ v oblasti energetickej efektívnosti má ísť verejný sektor príkladom, lebo už dnes môže ovplyvniť zajtrajšie náklady na energiu
-

Ďakujem za pozornosť!

Dr. Ing. Kvetoslava Šoltésová, CSc.

kvetoslava.soltesova@siea.gov.sk

 ŽIT
ENERGIU
Odborné energetické poradenstvo

